EUROPSKA
KOMISIJA

Bruxelles, 22.2.2021.
COM(2021) 75 final

IZVJEŠĆE KOMISIJE

EUROPSKOM PARLAMENTU I VIJEĆU

o izvršavanju ovlasti za donošenje delegiranih akata dodijeljenih Komisiji u skladu s Uredbom (EU) 2019/125 od 16. siječnja 2019. o trgovini određenom robom koja bi se mogla koristiti za izvršenje smrtne kazne, mučenje ili drugo okrutno, nečovječno ili ponižavajuće postupanje ili kažnjavanje

1. KONTEKST

Cilj je Uredbe (EU) 2019/125[1] da se zabranom ili ograničavanjem trgovine određenom robom spriječi izvršenje smrtne kazne, kao i mučenje i drugo okrutno, nečovječno ili ponižavajuće postupanje ili kažnjavanje u zemljama izvan EU-a. Roba se u toj uredbi razlikuje prema tome:

- predstavlja li sama po sebi zlouporabu te se njome uopće ne smije trgovati (Prilog II.), ili
- može li imati zakonitu upotrebu, na primjer oprema za kazneni progon (Prilog III.) ili roba za terapijsku uporabu (Prilog IV).

Trgovina takvom robom podliježe određenim ograničenjima. Konkretno, tom se uredbom propisuje sljedeće:

i. zabranjen je uvoz u EU, izvoz iz EU-a i provoz kroz EU robe navedene u Prilogu II. koja nema nikakvu praktičnu namjenu osim izvršenja smrtne kazne ili mučenja ili drugog okrutnog, nečovječnog ili ponižavajućeg postupanja ili kažnjavanja. Zabranjena je i bilo kakva tehnička pomoć u vezi s takvom robom, a posebno osposobljavanje za korištenje njome. Zabranjeno je i oglašavanje takve robe u tiskanim medijima ili na internetu, oglašavanje na televiziji ili radiju te izlaganje ili nuđenje na prodaju na izložbama ili sajmovima;
ii. propisana je obveza dobivanja prethodne izvozne dozvole na pojedinačnoj osnovi za robu navedenu u Prilogu III. koja bi se mogla upotrijebiti u svrhe mučenja ili drugog okrutnog, nečovječnog ili ponižavajućeg postupanja ili kažnjavanja, ali bi mogla imati i zakonitu upotrebu (kazneni progon). Takva je dozvola potrebna i za pružanje tehničke pomoći ili brokerskih usluga u vezi s tom kategorijom robe;
iii. uređuje se trgovina robom – kemikalijama ili farmaceutskim tvarima (Prilog IV.) – koja bi se mogla upotrijebiti za izvršenje smrtne kazne (npr. proizvodi koji bi se mogli upotrijebiti za usmrćivanje osoba ubrizgavanjem smrtonosne injekcije).

U Prilogu I. toj uredbi navedena su tijela u državama članicama koja u skladu s njezinim člankom 20. imaju pravo donijeti odluku o zahtjevu za dozvolu ili zabraniti izvozniku da upotrebljava opću izvoznu dozvolu Unije. Popis zabranjene i kontrolirane robe naveden je u prilozima II., III. i IV. toj uredbi. Prilog V. odnosi se na opću izvoznu dozvolu Unije (dio 1. odnosi se na „Robu”, a dio 2. na „Odredišta”).

2. PRAVNA OSNOVA

U skladu s člankom 29. Uredbe (EU) 2019/125 Komisija je ovlaštena za donošenje delegiranih akata radi izmjene priloga I., II., III., IV., V., VI. VII., VIII. i IX . toj uredbi[2]. Ovo je izvješće obvezno na temelju članka 29. stavka 2. Uredbe (EU) 2019/125. U skladu s tim člankom ovlast za donošenje delegiranih akata dodjeljuje se Komisiji na razdoblje od pet godina počevši od 16. prosinca 2016., a od Komisije se zahtijeva da sastavi izvješće o delegiranju ovlasti najkasnije devet mjeseci prije kraja tog petogodišnjeg razdoblja.

[1]Uredba (EU) 2019/125 od 16. siječnja 2019. o trgovini određenom robom koja bi se mogla koristiti za izvršenje smrtne kazne, mučenje ili drugo okrutno, nečovječno ili ponižavajuće postupanje ili kažnjavanje, SL L 30, 31.1.2019., str. 1.

[2]U Prilogu VI. navedena su područja država članica iz članka 11. stavka 2. U Prilogu VII. opisan je obrazac uvozne ili izvozne dozvole iz članka 21. stavka 1. U Prilogu VIII. opisan je obrazac dozvole za pružanje brokerskih usluga iz članka 21. stavka 1. U Prilogu IX. opisan je obrazac dozvole za pružanje tehničke pomoći iz članka 21. stavka 1.

3. IZVRŠAVANJE DELEGIRANJA OVLASTI

Od dodjele ovlasti Komisiji 2016.[3] Komisija je ovlast za donošenje delegiranih akata iskoristila u tri navrata, kako je opisano u nastavku:

a) DELEGIRANOM UREDBOM KOMISIJE (EU) 2018/181 od 18. listopada 2017.[4] izmijenjen je Prilog V. dodavanjem Dominikanske Republike, Svetog Tome i Prinsipea te Togoa na popis zemalja odredišta na koje se primjenjuje opća izvozna dozvola Unije[5]. Stupila je na snagu 14. veljače 2018., sljedećeg dana od dana objave u *Službenom listu Europske unije*.

b) DELEGIRANOM UREDBOM KOMISIJE (EU) 2020/621 od 18. veljače 2020.[6] izmijenjeni su Prilog I. (ažuriranjem unosa za nekoliko nadležnih tijela) i Prilog V. (dodavanjem Gambije i Madagaskara na popis odredišta na koje se primjenjuje opća izvozna dozvola Unije). Stupila je na snagu dvadesetog dana od dana objave u *Službenom listu Europske unije* (27. svibnja 2020.).

c) DELEGIRANOM UREDBOM KOMISIJE (EU) 2021/139 od 4. prosinca 2020.[7] izmijenjeno je upućivanje na Ujedinjenu Kraljevinu u Prilogu I. Uredbi (EU) 2019/125. Izmijenjen je i Prilog V. dodavanjem Ujedinjene Kraljevine na popis odredišta na koja se primjenjuje opća izvozna dozvola Unije. Stupila je na snagu petog dana od dana objave u *Službenom listu Europske unije* (13. veljače 2021.).

Prije donošenja navedenih delegiranih akata Komisija se savjetovala sa stručnjacima koje je imenovala svaka država članica u okviru Koordinacijske skupine za borbu protiv mučenja u skladu s načelima utvrđenima u Međuinstitucijskom sporazumu o boljoj izradi zakonodavstva od 13. travnja 2016.[8]

4. ZAKLJUČAK

Ovim izvješćem ispunjena je obveza izvješćivanja na temelju članka 29. stavka 2. Uredbe (EU) 2019/125. Komisija poziva Europski parlament i Vijeće da prime ovo izvješće na znanje.

[3]Uredba (EU) 2016/2134 Europskog parlamenta i Vijeća od 23. studenoga 2016. o izmjeni Uredbe Vijeća (EZ) br. 1236/2005 o trgovini određenom robom koja bi se mogla koristiti za izvršenje smrtne kazne, mučenje ili drugo okrutno, nečovječno ili ponižavajuće postupanje ili kažnjavanje, SL L 338, 13.12.2016., str. 1.

[4]SL L 40, 13.2.2018., str. 1.

[5]„Opća izvozna dozvola Unije" dozvola je za izvoz koja se primjenjuje na kemikalije koje bi se mogle upotrijebiti za usmrćivanje ubrizgavanjem smrtonosne injekcije (Prilog IV. Uredbi (EU) 2019/125). Upotrebljava se kada se ta roba/kemikalije izvoze u zemlje koje su ukinule smrtnu kaznu za sva kaznena djela i potvrdile to ukidanje međunarodnom obvezom. Kad je riječ o zemljama koje nisu članice Vijeća Europe, na tom su popisu zemlje koje ne samo da su ukinule smrtnu kaznu za sva kaznena djela nego su i ratificirale Drugi fakultativni protokol uz Međunarodni pakt o građanskim i političkim pravima bez rezerve.

[6] SL 144, 7.5.2020., str. 1.

[7]SL L 43, 8.2.2021., str. 5.

[8] SL L 123, 12.5.2016., str. 1.

Komisija smatra da je potrebno produljiti delegiranje ovlasti za donošenje delegiranih akata opisanih u člancima 24. i 29. Uredbe (EU) 2019/125, tj. dodati još jedno petogodišnje razdoblje. To je potrebno kako bi se, među ostalim, reagiralo na pojavu nove robe koja bi se mogla koristiti za izvršenje smrtne kazne, mučenje ili drugo okrutno, nečovječno ili ponižavajuće postupanje ili kažnjavanje, ili na situacije kad jedna ili više trećih zemalja ispunjava zahtjeve za primjenu opće izvozne dozvole Unije, krši međunarodnu obvezu ukidanja smrtne kazne za sva kaznena djela ili kad se promijene podaci nadležnih tijela.

Člankom 29. stavkom 2. te uredbe delegiranje ovlasti prešutno se produljuje za razdoblja jednakog trajanja, osim ako se Europski parlament ili Vijeće tom produljenju usprotive najkasnije tri mjeseca prije kraja svakog razdoblja.